N:o 11. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 1 Juni 1886. Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 6.

Hvad skola vi spela?

Detta är en fråga som den pianospelande, hvilken är mindre bevandrad i detta instruments literatur, ofta nog måste framställa till den som eger en intimare och vidsträcktare bekantskap med densamma. Särdeles i landsorten och på landsbygden, der man ej får höra så mycket musik och ej eger tillfälle att, såsom i de stora städerna, genom lånbiblioteken rikta sin erfarenhet i detta afseende, är bristen på ledning vid val af musikalier känbar. Då dertill kommer att musikens historia eller kunskapen om musikverldens tilldragelser och personligheter icke får räknas till de ämnen, som ingå i skolbildningen, huru musikälskande vi än äro i vårt land och huru mycket än en sådan kunskap borde med nödvändighet ingå i en god humanistisk bildning, så är det ett obestridligt faktum att flertalet af dem som idka musik, specielt pianospelning, allt för litet känna till tonkonstens alster från äldre till nyaste tid eller de tonsättare af högre eller lägre rang, från hvilka dessa hafva sitt ursprung. Beethoven, Mozart och Haydn äfvensom Bach och Händel äro väl namn som alla musikidkare känna till; de förras sonater och fyrhändigt satta symfonier äro ju allmänt spridda och att dessa musikens stormän icke längre lefva och komponera veta väl de flesta. Men vill man känna det historiska vetandet på pulsen tror jag att flertalet af dem som spela deras nämda verk skola bli svaret skyldiga om man frågar efter deras födelse- och dödsår, deras lefnadsöden och verksamhet i sin helhet.

Likaså i fråga om de tonsättare af rang hvilka efterträdde dessa. För en 30 à 40 år sedan var det säkert många fler af våra musikdilettanter som kände till Hünten och Ch. Mayer än Mendelssohn och Chopin, ehuru den förres »Lieder ohne Worte» snart vunno popularitet, och ännu ges nog mången som tjusas af Thecla Badarzewskas »Jungfrubön» men aldrig spelat en not af Robert Schumann, en för dem obekant storhet, att nu icke tala om senare komponister hvilka gjort sig ett namn inom pianisternas verld. Musikundervisningen går också ofta i den riktningen att det medelmåttiga eller simpla salongskramet framhålles framför de klassiska och gedigna musikverken, och då de flesta af de många, som i vår tid spela piano, väl icke komma högre än till medelmåttornas nivå, skulle man kunna tycka att sådan musik vore god nog åt en sådan dilettantism, men detta är dock en falsk åsigt. Det blifver alltid orätt att bjuda stenar i stället för bröd.

Det musikaliska sinnet skall odlas med god säd; låt vara att anlagen ej äro så stora, talangen omärkbar; den skicklige musikläraren, som har aktning och kärlek för sin konst, förmår ganska mycket om han verkligen förstår och vill bryta mark i oländig trakt och odla smaken för det sköna hos sina lärjungar. Många, som slå sig på musiklärareyrket, hafva dock sjelfva ej begrepp om det verkligt sköna i musiken, de hafva sjelfva till billigt pris blifvit undervisade för ytlighet och gifva sedan ifrån sig hvad de ega. Om pianoliteraturen känna de föga mer än hvad som hör till deras egen elevrepertoar. Tidningarna redogöra visserligen för hvad nytt som kommer ut från våra musikförläggare eller i musikhandeln, men mycket af detta är naturligtvis beräknadt för den lägre dilettantismen, jag skulle vilja kalla den Badarzewska-publiken. Äfven den skall födas, ehuruväl den mera förtjenade att förödas, naturligtvis i egenskap af konstidkande. Hvad sålunda af förläggarna utgifves och annonseras i tidningarne det kritiseras ju också i dessa, och dermed ha vi väl en fingervisning om hvad vi ha att välja? Ja väl, och vi förutsätta att kritiken är sann och noggrann, men hur ofta ha vi väl en sådan ledning att tillgå. Nästan hela vår musikmarknad koncentreras i julmarknaden, då sådan brådska är rådande på alla kanter och tidningarna så öfverlastas med annonser och anmälningar, att få lägga märke till hvad som säges om ett och annat. I all synnerhet fruktar jag att våra qvinliga pianister föga ge sig ro att då studera kritiken. Och dessutom, hvad som hos oss utgifves är ju en obetydlighet emot hvad den stora musikmarknaden erbjuder, likasom dagens nyheter i denna väg är en droppe i hafvet mot allt hvad som förut sett ljuset och kan bli föremål för vårt val. Icke endast lärjungen är här vid lag i behof af ledning; äfven de flesta af dem som kommit öfver lärjungens ståndpunkt och sjelfva skola välja sig musikalier skulle nog vara tacksamma om de blefve presenterade för goda musikförfattare, som kunde gifva dem ett intressant, lärorikt och angenämt sällskap. Ja, hvad skola vi spela? det är frågan; och för denna frågas besvarande äro ju en musiktidnings spalter mera lämpliga än någon annan tidnings. Detta ämne hör också till vår uppgift och vårt program, särskildt för detta år, ehuruväl vi först nu kunnat börja infriandet af detta löfte. Ämnet är vidlyftigt och kräfver tid att behandlas mångsidigt och koncist; fullt uttömmande är naturligtvis omöjligt, om icke i en särskild bok, som ej skulle blifva af så ringa omfång. En mindre sådan har emellertid utkommit af den bekante tyske musikern Carl Reinecke: Was sollen wir spielen? Briefe an eine Freundin.* Innehållet af denna skola vi i en följande artikel redogöra för och i sammanhang dermed och till fullständigande af der gjorda uppgifter fortfarande i några artiklar söka egna oss åt detta ämne, i förhoppning att dermed kunna vara till nytta för våra läsare. Vi afsäga oss likväl från början en påflig ofelbarhet i fråga om det rika ämnets behandling och skulle gerna se att andras erfarenhet i denna sak äfven yttrade sig i våra spalter i form af goda undervisningar och råd — till allas gemensamma bästa. *H.*

* Att nu icke tala om en och annan förr utgifven »Rathgeber» i detta ämne.

Ur J. A. Josephsons dagbok.

Som fortsättning på våra utdrag ur förra delen af N. P. Ödmans intressanta bok »Ur en svensk tonsättares lif» meddela vi några dylika — uteslutande yttranden af Josephson sjelf — ur den nyligen utkomna senare delen.

Genom en af Jenny Lind jämte Günther arrangerad konsert fick Josephson 1844 respengar till utlandet, och senare fick han på Jennys egen bekostnad utsträcka resan till Italien. Det är att märka att, ehuru Josephson redan då vunnit popularitet som tonsättare, så skänktes ett af honom sökt resestipendium åt en annan, derpå nekades honom ett bidrag af allmänna medel, och synes Musikaliska akademien *två* gånger hafva *afstyrkt* (!) förnyade stipendiiansökningar, att döma af en J:s anteckning från julen 1846: »Det var för ett år sedan, ett par dagar före jul, som jag mottog ett bref, som berättade mig Musikaliska akademiens afstyrkande i fråga om min inlemnade stipendiiansökan. Dagens post har bringat mig förnyade underrättelser af samma innehåll» (sid. 213).

Emellertid fick han som sagdt privat understöd till sin resa, och det är från denna resa som följande intryck datera sig.

Om den nordiska musiken yttrar han sig på följande rent af profetiska sätt:

»Danmark och med Danmark Norden representerades således denna afton af tvenne sina mest betydande tonsättare, Hartmann och Gade. Musiken har arbetat så länge i det öfriga Europa blott för att arbeta, och af de otaliga produkterna har dock ett så litet antal varit medvetande och fria, att utan tvifvel den från Norden kommande tonströmmen bör låta nya fält uppgrönska och nya blomster uppspira. Konsten hemtar nya krafter från nordlanden, och den gamla folkvisan och de gamla sagorna ympa ny kraft och ny styrka i den gamla stammen. Skulpturen och målarkonsten har vunnit åt Norden lysande ära — det är nu äfven tonkonsten som skall öka denna. Hvad Lindblad redan verkat är af ett oförgätligt värde — han är utan tvifvel den originellaste och spirituellaste af alla Nordens tonkonstnärer — sjelf skald är han en rik tonlyriker — sjelf tänkare är han en invigd tolk för det sanna i tonkonsten — och huru mycket man än har skäl att förebrå hans tröghet att producera, så är dock hans hittills frambragta verk en vigtig länk i den lyriska tonkonstens kedja, och han är väl jemte Mendelssohn en af de ädlaste nya krafter, ehuru obekantskapen med nordisk konst ännu nekat honom det allmänna erkännandet af hans vigt.»

Vi ha kallat detta yttrande profetiskt. Ty visserligen blef Gade icke den europeiskt epokgörande storhet, som man i början af honom väntade, och A. F. Lindblad blef utomlands ej så känd som han utan tvifvel förtjenat (se Nord. Familjebok, art. Lindblad), hvilket äfven kan sägas om August Söderman — som vi hoppas blott tills vidare. Deremot blef det en norrman beskärdt att i viss mån medelst »den från Norden kommande tonströmmen låta nya blomster uppspira». Edvard Griegs namn, då okändt, är nu bekant öfver snart sagdt hela den civiliserade verlden. Månne det ej en dag skall blifva erkändt, att äfven Norden gjort en verldshistorisk insats i tonkonstens utveckling? I alla händelser skulle vi önska att kunna i eldskrift inrista uti musikens annaler dessa Josephsons träffande ord: *Musiken har arbetat så länge i det öfriga Europa blott för att arbeta, och af de otaliga produkterna har dock ett så litet antal varit medvetande och fria.*

Samma riktiga idéer om den konstnärliga inspirationens frihet genomgå äfven beskrifningen på hans samtal med Bettina v. Arnim.

Han omtalar, att hon under mer än en timme för honom »utvecklade de mest geniala och ovanliga åsigter i konstämnen och konstnärsställningar och förhållanden». »Jag hade föga att invända», säger han, »— mest att höra — någon gång att le öfver hennes ironiska och ibland mindre valda uttryckssätt. Isynnerhet for hon ut emot tonkonstnärernas ideliga bemödande att arbeta för verldens och ärans skull, istället att isolera sig och skapa efter andens ingifvelser. 'Res till Orienten, lef bland Egyptens pyramider, och ni skall få inspiration och den form, som eder egen ande, om den är sant inspirerad, bestämdt påtrycker dessa. Det är här ej fråga om att skrifva festoperor att uppföras i en utsirad teatersalong (det var nemligen fråga om Meyerbeers nya opera) — låt folket uppföra skådespel om det gäller på öppet torg — låt andra skapa efter sina egna lagar och entusiasmen brinna af sin egen eld. Musiken bör blifva hvad den ännu ej är, ett gemensamt språk af *alla* förstådt.' . . . »Om Beethoven sade Bettina — han började skrifva efter instinkten och dog i en tidpunkt, då han skref i sin aning om något ännu högre, än han hittills producerat. Mycket af hvad hon förebragte lät väl något paradoxt, dock var det hela så varmt och genialt, och hennes ord flödade som en väldig vårflod. Jag hade på länge saknat just detta, att höra en genial menniska varmt yttra sig — och denna timme var som en ny eldbrand kastad i mina åsigter öfver konsten, så mycket mer verksam, som jag i afseende på producerandet öfverensstämde med henne. Jag gaf henne rätt i anseende till denna inspirationens frihet; dock känner jag, att dessa studier äro något mera än ett blott band — det är snarare en befrielse ur hämmande fjettrar på ens verksamhet — och en sann konstnär låter dock aldrig binda sin ande!»

Följande träffande porträtt af Meyerbeer torde intressera:

»Jag träffade Meyerbeer ute, när han gick till sångrummet i teatern att vid piano göra repetition till Euryanthe. Denna opera blir ej färdig inom fjorton dagar, sade han, och dermed var mitt beslut att invänta dess uppförande kullkastadt. Maestron tog mig under armen och fortsatte sin väg. Han frågade mig, om ingen komponist i Sverige af Lind blifvit inspirerad att skrifva en opera. Jag skyllde på bristen på dramatiska författare i allmänhet hos oss — och tyckte inom mig att det just var skam att ega en sådan artist och ej derigenom blifva uppfordrad. Vid fråga om textord menade Meyerbeer, att man, om man ock egde förmåga, ej borde skrifva texten sjelf, ty komponist och textförfattare vore far och mor till verket. Jag invände väl ingenting, men har dock min egen tanke derom. Han frågade mig om jag egde böjelse att komponera dramatisk musik, och på mitt jakande svar sade han: 'tag någon gammal operatext, som förut blifvit komponerad af mindre författare'. Härvid stannade vi vid porten till hans embetsverk, och jag hann ej höra honom utveckla denna fråga, innan vi åtskildes. M. har något, som vid första närmandet inger förtroende, dock är den oroliga växlingen i hans ansigte betydelsefull. Mannen jagas af beständig oro, tyvärr ej ensamt snillets, men äfven intrigörens och den snåles. Det är genom flera drag konstateradt, att han egentligen mest frågar efter sina egna verk och deras gifvande, och att han, oaktadt en omätlig rikedom, dock beständigt är i oro att vinna mer och mer. Utom allt hvad jag hittills hört i detta fall om honom, har jag genom Mantius på morgonen i dag hört så mycket, som allt för mycket nedsätter mannen som både menniska och konstnär. Enligt allt detta framstår han som en kall egoist, och som en konstnär utan högre intresse för andra storverk än hans egna.» (Forts.)

Musikaliska nöjen i Norrköping från länge svunna tider.

Upptecknade af D:r *Vilh. Bergsten.*

Konst och litteratur hafva här i Sverige legat i en förunderligt lång dvala. Flere århundraden, sedan Europas kulturfolk ur denna dvala vaknat upp, befunno vi oss ännu i detta hänseende i slumrande tillstånd. Medan der i södern konst och litteratur befunno sig i den yppigaste utveckling, efterlemnande verk, som ännu i dag ställas som förebilder för oss, finnes hos oss deremot knappast spår till inhemsk konst och litteratur.

Denna förunderligt långa dvala är så mycket mera anmärkningsvärd, som vårt folk utan gensägelse eger stora anlag för konst och litteratur, hvarom vittna vårt lands rika skatter af sköna folkmelodier, af dess ej mindre rika skatter af folkpoesi samt våra på sista seklet framträdande konstnärer och skalder.

Denna långa dvala hade kanske fortsatts än längre, om ej en snillrik konung, Gustaf III, derur förstått väcka nationen. Men ej nog att han väckte vår konst och litteratur ur dess dvala, han insåg

ock, att, om de olika konstriktningarne och litteratursträfvandena skola ega bestånd, måste de också hvar för sig ega en medelpunkt, som skänker dem kontinuitet och hvarifrån deras inflytande i vidsträckta kretsar kan göra sig gällande.

Det var för det målets vinnande, som han åt sånggudinnorna bygde ett hem, vår nationalteater, som han grundade Akademien för de fria konsterna,* som han stiftade Musikaliska Akademien och slutligen Svenska Akademien.

Tonkonsten, som hittills i vårt land föga eller intet idkats, började från detta nu lefva upp och detta ej allenast inom sjelfva hufvudstaden, utan ock inom de större stadssamhällena.

Äfven här i Norrköping, der före 1780-talet några spår till tonkonst knappast finnas för hand, börjar densamma nu visa tecken till vaknande lif. Lifvet är visserligen ännu ej så kraftigt, som det periodvis under sednare tiden visat sig; detta dock ej att undra på, då samhället då för tiden var mycket mindre än nu — 1792 egde Norrköping ej mer än 8,000 innevånare — och då tonkonsten här på platsen ännu var en späd planta, som nu sköt sina första hjertblad.

* * *

Redan på 1780-talet finner man här i Norrköping ett sällskap amatörer, öfvande sig i sång, hvilka å Stadshuset då och då gåfvo concerter, såsom $^{30}/_{3}$ 1784, då Pergoleses passionsmusik uppfördes, hvilka i kyrkan uppförde festmusik, såsom vid firandet af freden i Werelä år 1790, då Te Deum derstädes afsjöngs, såsom vid sorge- och klagodagen med anledning af Gustaf den III:s död 1792.

Särskildt synes en concert 1795 i December väckt stor förtjusning derigenom att »ett wördnadswärdt fruntimer»** behagade dervid biträda. »Näppeligen», så yttrar sig stadens tidning, »har så mycken stillhet fått råda bland en så stor samling, som vid detta tillfälle, och de spelande ansågo utan förtrytelse de utbrott af bifall, som förundran, glädjen och förtjusningen under sången och musiquen icke förmådde tillbakahålla.»

På 1790-talet gaf Abbé Georg Josef Vogler concerter här, såsom 1791, 94, 96, 97 och 99. Han gaf alltid sina concerter i S:t Olai kyrka på dess orgel, och voro concertprogrammen dervid ganska egendomliga. De innehöllo mest tonmålningar, såsom Jerichos belägring, der orgeln först målar hur Israels barn med böner anropa Herren, vidare hur trumpeter och basuner skalla, vidare hur murarne instörta samt slutligen de segrandes intåg under jubelsång i staden; ett annat concertprogram upptager ett sjöslag, dervid orgeln skall måla, huru detta öppnas under trummor och cymbalers ljud, de olika nationernas krigsmusik, sjögången och skeppens rörelse, kanonaden och striden, de sårades skri och jemmer samt slutligen de segrandes glädjesång. Ett annat concertprogram upptager en herdefest, afbruten af ett åskväder, dervid orgeln skall måla herdarnes munterhet, som i hast afbrytes af åskvädret, hvilket småningom nalkas, derefter låter höra sig i sin fulla styrka och slutligen sakta försvinner, dervid herdarne åter uppstämma glädjesånger.

Det påstås i den tidens annaler, att Vogler vid sin concert 1791 med sådan illusion härmade åskan, att mjölken i husmödrarnes mjölkkamrar surnade — en sak så mycket märkligare, som temperaturen denna dag, d. 12 April, väl ej kunde vara särdeles hög.

En af Voglers concerter recenseras i stadens tidning på följande sätt: »Recensenten fäster sig mindre vid de musikaliska prestationerne, som ej mer dervid, att concerter får ges i Guds hus. Recensenten kan alls ej inse det andliga i trumslagning, krigsmarcher, sjögång, kanonader och jämmerskri. Huru kan man väl inställa en till andaktsöfning helgad stund för en så urtima sinlig ro i Guds hus, samt så äfventyra genom forcerad och våldsam musik församlingens dyrbara orgelverk? Vanligen äro resande spelmän sjelfva försedda med instrumenter.»

År 1800 föranstaltades här i Norrköping med anledning af Gustaf den IV Adolfs kröning en stor musikfest, dervid Norrköpings sångare och musici jemte 22 studerande från Linköpings Gymnasium och medlemmar af »Konungens Harmonie Musique» voro verksamma.

Chören anfördes af Director musices och cantus vid Linköpings Gymnasium Magister Adolf Mecklin och orkestern af Concertmästaren vid Kgl. Teatern i Stockholm Kristian Fredrik Müller.

Den aria, hvarunder konungen besteg tronen, sjöngs af den för sin sköna röst bekante sångaren, Hofsekreteraren Christofer Karsten, hvaremot den aria, hvarunder drottningen besteg thronen, sjöngs af »den musikaliskt begåfvade» gymnasisten Hägerstrand från Linköping. Musiken till kröningshögtidligheterna var komponerad dels af Orgelnisten i Hedvigs församling i Norrköping D:r Jac. Struwe, dels af den ryktbare Kapellmästaren Johan Hæffner och det så, att Struwe hade komponerat introduktion och final, hvaremot Hæffner komponerat arierna och chörerne.

* * *

År 1797 är märkligt i Norrköpings musikaliska annaler, i det de musikaliska sträfvandena här på platsen, som hittills saknat all sammanhållning, all nödvändig organisation, då sammanslutas och erhålla en viss fasthet. Detta år slöt sig nemligen en flock musikvänner här tillsammans och bildade ett musiksällskap, benämndt »Musikaliska inrättningen».

Sällskapets uppgift var att öfva sig i samspel på sträng- och blåsinstrumenter, dervid klassisk musik skulle utföras. Det var således ett symfonisällskap.

Sällskapets på en gång stiftare och anförare var Ryttmästaren Georg Henrich König († 1839), god violoncellist och gedigen musiker, hvarom ock hans ledamotskap i Musikaliska Akademien vittnar. Utom anföraren bestod sällskapet af tolf ständigt deltagande samt trenne andra då och då assisterande. Bland violister må nämnas Brukspatron Johan Gustaf Norstedt samt Handlanden Laurentius Acharius († 1852).

Sällskapet hade sina sammanträden i Öfverstelöjtnant Gripenwaldts sal i hans hus å Saltängen. Här uppfördes nu under våren 1797 tolf concerter — den första d. 10 Febr. och den sista d. 26 April — och voro till dessa concerter utfärdade listor för abonnenter, hvilka till ett antal om 35 för alla concerterna erlade den anspråkslösa afgiften af 2 Rd. Rgs person.

Vid dessa concerter voro symphonie- och klassisk musik hufvudsaken, men äfven sång. Flere gånger biträddes Sällskapet nemligen af en för sin tid framstående sångerska, Fru Kaptenskan Maria Åhmanson, äfvensom af en annan sångerska, Fru König.

Utom dessa concerter gafs samma år en extra concert Långfredagen i Hedvigs kyrka, hvartill ej mindre än 500 biljetter såldes, »ett i Norrköping både oväntadt och oerhördt antal.»

* * *

Man tänke sig en sådan musikafton der i Gripenwaldtska salen. Klockan lider mot 5 och en vaktmästare sysslar derinne i salen med att tända ljusen. Salen är upplyst med talgljus,* placerade dels i takkronan, dels i notställarne, dels ock i ljusstakar på de här och der i salen stående småborden. Förfriskningarne för qvällen äro redan framsatta och bestå i de på borden stående svagdricksstånkorna samt i de der också stående karduserna med röktobak och de der bredvid liggande kritpiporna.

Vaktmästaren, som nyss slutat anordningarne, hörer nu steg i förstugan och skyndar emottaga de ankommande kapellisterne.

Efterhand samlas också åhörarne, bland hvilka märkas Borgmästare Brunbeck, Assessor Schenbom, Kammarrådet Nordenstolpe, Lagman J. Swartz, Fabrikörerna Daniel och Peter Swartz, Brukspatron Christian Eberstein, Grosshandlare Sven Scotte, Rådman P. G. Wadström, Archiatern Johan Westring, Cornetten Dettow, Handlanden Joh. N. Lindahl, Kapten Åhmanson, Löjtnanten v. Röök, Kommerserådet Carl Lundmark, Fabrikör Martin Sääf, Borgmästare Weijerin, Tullförvaltare Båth, Rektor Ulrich, Stadsfysikus Doktor Christian Ekenstedt, Handlanden J. H. Kuhlman, Handlanden L. J. Söderberg, Seijlaren J. W. Hesse, Direktör Beurling, Stadskirurgen Richard Bouck, Hofjägmästaren Morath, Kapten Stapelmohr samt Öfverste Pfeiff.

* Denna af C. G. Tessin 1735 stiftade akademi erhöll sina privilegier af Gustaf III 1773.

** Fru Maria Elisabeth Åhmanson.

* $1^{1}/_{2}$ ℔ talgljus, som kostade 5 Rd. Rgs, åtgick för alla 12 concerterna.

Musici spela nu upp ouverturen till Figaros Bröllop, som uppmärksamt afhöres och vederbörligen applåderas, hvarefter de stiga ner i salen, att helsa på de der redan i full fart med sina pipor och svagdrickskånkor sysselsatta åhörarne.

Sedan man der rökat en pipa och druckit sitt svagdricka, är man om en stund åter i färd med ett nytt musikstycke, denna gång med en af Haydns glada och lekande symfonier, hvilken liksom föregående nummer liflgt applåderas.

Kapellisterna stiga nu åter ned i salen, tagande sig en ny rast, hvarunder Fru Maria Åhmanson uppträder, föredragande en eller annan aria, med en röst och ett föredrag, som på ett märkligt sätt elektriserar åhörarnes musikaliska känslor. Voro applåderna förut blott en gärd af aktning, äro de nu en gärd af förtjusning.

Ett musikstycke af de den tiden så omtyckta kompositörerna Pleyel, Kraus eller Gluck afslutar den musikaliska aftonunderhållningen, hvarefter hvar och en troppar af till sitt, och klockan 8 har vaktmästaren släckt sista ljuset i kronan.

Lika enkelt som nöjet var, lika billigt var det. Nöjet för en dylik musikafton kostade nemligen ej mer än 8 skilling personen och så billigt och anspråkslöst ställdes det hela, att hela årsbudgeten för Sällskapet ej visade högre belopp än den mycket blygsamma siffran 70 Rd. Rgs.

(Forts.)

Adelina Pattis hem.

Under rubriken »Näktergalens bo» meddelar en engelsk tidning en skildring af det hem, Craig-y-Nos, i hvilket den berömda näktergalen i qvinnogestalt, Adelina Patti, bor och der hon i dessa dagar firar sitt bröllop.

När konstnärinnan slutat sina turnéer och är trött på alla hyllningar, flyr hon till sin lugna fristad bland bergen, der berömmet ej når henne, men der hon får invagga sig i lugn och frid.

På ömse sidor om slottet resa sig väldiga med grön mossa betäckta klippor, inunder ligga de stilla dalarne, de evigt grönskande ängarne och der flyter den af fiskar vimlande floden — en bild af daggfyld friskhet och ljuf hvila. Divans trädgård är icke stor, men omsorgsfullt vårdad. Hennes älsklingsblomma är hyacinten, som här blommar hela året om — trädgårdsmästare veta hur svårt det är att uppnå ett dylikt resultat.

Den dystra byggnadens allvar mildras af en fladdrande fana och en gyllene lyra, som anbringats i basrelief på fronten. Allt hvad ett konstnärssinne kan önska af fin smak och komfort fins här. Salongen är ett félikt gemak i blått och silfverbrokad. Det smyckas af orientaliska draperier och mattor, taflor och dyrbara konstföremål, som konstnärinnan samlat under loppet af sin långa bana. Der fins en kanna af guld, skänkt af hennes beundrare i San Francisco och betäckt med stora briljanter, och en liten koffert af silfver, en gåfva af hennes kolleger vid operan i Wien. Foglar af gediget guld med ögon af rubiner, ett litet piano, inlagdt med smaragder och rubiner, dyrbara tafvelramar, finaste sèvresporslin, solfjädrar, som genom ädelstenar och konstmålerier ha ett ofantligt värde. På borden ligga förtjusande souvenirer i sådan mängd, att de ej här kunna uppräknas. Två stora pianon från Steinway och Erard stå likaledes i denna salong.

Pattis budoar är möblerad i rosa och stålblått. På väggarna hänga skizzer, som divan sjelf målat, och om hennes talang för musik också vida öfverträffar hennes talang för målning, så är den sistnämda dock ej att förakta. Landskapen äro utförda i vattenfärg. Ett särskildt intresse har ett rum, som för tillfället användes för bevarandet af alla fotografier, som divan fått till skänks. Der finnas fotografier af nästan alla krönta hufvud i Europa och berömda konstnärer och musiker. Stora album innehålla porträtter af nuvarande och forna kolleger. Den första sidan i hvarje album är alltid egnad åt någon kollega — Therese Tietjens, Pauline Lucca, Christine Nilsson, Etelka Gerster m. fl. öppna raden och följas af Mario, Wachtel, Guiglini, Formes, Rossi och Nicolini. Pattis passion för biljardspel är allmänt bekant, och man får derför icke undra på att hennes biljardsalong är ytterst elegant och komfortabel. Dyrbara taflor betäcka väggarna och ett genèver-orchestrion är placeradt vid ena väggen. Det spelar femtio olika melodier, från Wagners allvarsamma toner till Offenbachs bacchantiska visor. Vinterträdgården upptager hela slottets solsida. Här växa de sällsyntaste slag af Gardenia, en blomma som är särdeles på modet i London.

Det fins alltid främmande på Craig-y-Nos, men först efter klockan 12, då déjeuner à la fourchette serveras, visar den charmanta värdinnan sig för sina gäster. Förmiddagstimmarne använder hon till läsning, skrifning, målning och sångstudier. Besynnerligt är, att Patti, som aldrig sjunger oratorier offentligt, för egen del helst studerar denna allvarsamma musik, och det är i synnerhet Mendelssohns »Elias» som utgör hennes förtjusning. Det har ej varit mången förunnadt att höra henne sjunga »Hör Israel», men de som fått höra det glömma det säkert aldrig.

Invånarne i de kringliggande byarne äro fattiga och okunniga. De känna Patti blott under namnet »Frun på slottet». En gammal bonde yttrade nyligen till en turist från London: »Skulle vår fru på slottet vara en sångerska? Nej, hon har pengar, så att hon kan hjelpa oss, och alla sångerskor äro fattiga.» Den gode mannen, som går der bland bergen, har ingen aning om att sångens makt i sig innesluter äfven en materiell makt. Men Patti känner värdet af densamma.

Från Scenen och Konsertsalen.

Maj

Stora Teatern.

17, 19, 23, 28. Donizetti, *Leonora.*

21, 26. Rossini: *Wilhelm Tell* (hr Bratbosts 1:a debut som Ruodi; Melchtal, Leuthold: hrr Nygren, Grafström), 150:e ggn d. $^{26}/_{5}$.

24, 27. Saloman: *Diamantkorset.* (Zephyrine: frk. Andersson.

25. Boïto: *Mefistofeles.* (Mefistofeles, Faust, Wagner, Nereus: hrr Söderman, Ödmann, Ohlsson, Bröderman; Margareta, Marta, Helena, Pantalis: frk. Ek, fru W. Strandberg, frkn. Javette, Wellander.)

Nya Teatern.

16. Hallström: *Aristoteles.*

18, 23. Genée: *Nanon.* (Ninon: frk Jonson, Marquis de Marsillac: hr Ringvall.)

20. Lortzing: *Vapensmeden* (sista gången).

25, 26, 27, 28. Cagnoni, Ant.: *Pappa Martin*, opera i 3 akter af Ant. Ghislanzoni. (Pappa Martin, Armando, Felicien, Charanzon, Dubourg: hrr Gründer, Sewôn (debut), Ringvall, Gardt, Holm; Genoveva, Amelia, Olympia: frkn. Jonson, Sjöberg, Lund.)

Djurgårdsteatern.

27. Audran: *Stora Mogul.*

Sedan Rossi-föreställningarna d. 23 Maj afslutats med den berömde skådespelarens uppträdande såsom Edmond Kean denna afton, har operan återtagit sitt herravälde på Stora Teaterns scen.

Af nyheter derstädes ha vi endast att omnämna några nya rolbesättningar och debuter. Den nya tenoren, herr Bratbost, om hvilken vi talade i förra numret, har nu låtit höra sig i Wilhelm Tell såsom Ruodi och gjorde ett ganska godt intryck såväl hvad sång som apparition beträffar. Han eger en hög och välljudande, om ock ej så stark tenor och tog ledigt sitt höga C i nämda parti i dess ursprungliga sättning. I ensemblen gjorde sig ej hans röst så mycket gällande, men att göra sig hörd vid sidan af hr Lundquists väldiga stämma, då denna släppes ut i hela sin kraft, är icke så lätt. Vi afvakta med intresse en ny debut af denne vår nye lofvande tenor, hvilken, efter hvad vi hört, skall vara begåfvad med godt öra och god musikalisk smak samt anlag för scenen. Kung Oskar, hans höge gynnare, samt kronprinsen bevistade debuten. Äfven Melchtals och Leutholds partier i samma opera innehades nu för första gången af ett par kgl. teaterns elever, hrr Nygren och Grafström, hvilkas kapacitet detta deras första uppträdande ej lemnade tillfälle att bedöma. Boïtos Mefistofeles är återupptagen med senaste rolbesättning från förra hösten.

Nya teatern gaf den 25 Maj för första gången årets vårnyhet: »Pappa Martin», en genomkomponerad opera af den italienske tonsättaren Cagnoni. Komponisten, hvars namn första gången synes på ett svenskt teaterprogram, är en i sitt hemland omtyckt operakomponist, som skrifvit omkr. 20 operor, bland hvilka den förnämsta, »Don Bucefalo», komponerad före hans utgång från konservatoriet i Milano 1847, håller sig uppe på italienska scener. Cagnonis musik i »Pappa Martin» är allt igenom melodiös och ansående, visserligen ej så synnerligen originel och pikant, men ej heller trivial,

och är i många stycken rätt underhållande, likasom äfven texten, hvilken emellertid med sitt drag af gammaldags sentimentalitet synes till vissa delar föråldrad. Man igenkänner också i densamma en för 26 år sedan å Ladug.-teatern gifven pjes, »Bäraren och hans son» (»Les crochets du père Martin»). Vid upptagandet på Nya teatern af detta musikverk har väl mera beräknats de dramatiska förmågor som teatern eger för ett par af hufvudrolerna än de förmågor i det hela, som ett sådant verk kräfver. Titelrolen sköttes förträffligt af herr Gründer, hvilken här skördade samma välförtjenta bifall som i »Cornevilles klockor» och »Vapensmeden»; med honom delade fröken Sjöberg äran af bästa framställningen i sång och spel. Herr Sewön debuterade som tenor i sonen Martins rol; hans baryton saknade emellertid förmåga att med nödig kraft uppbära detta tenorparti. Orkestreringen af operan, som förråder en »edition facilitée», är förmodligen verkställd efter klaverutdrag med afseende på Nya teaterns orkestrala resurser. Efter förnyadt återhörande af operan, sedan utförandet vunnit mera jemnhet och säkerhet än vid premièren var fallet, skola vi yttra oss närmare om densamma. Såväl den vackra musiken af en för oss ny komponist som det goda utförandet i vissa delar bör locka till att göra »Pappa Martins» bekantskap.

Djurgårdsteatern började i Torsdags sin säsong för i år. Teatern har nu erhållit nytt scengolf med tillhörande maskinerier, avantscenerna hafva förändrats och blifvit beqvämare, parkett-tamburerna å ömse sidor äro utvidgade och en ny ridå med draperier, målad af Grabow, har uppsats. Till teatermaskineriet går nu en elektrisk ringledning, och firman Palmcrantz & komp. förbereder införande af elektrisk belysning å hela teatern. Af musiknyheter som väntas under sommaren å denna teater nämnas »Glada gossar», en-aktsoperett af Suppé och J. Strauss' »Zigenarbaronen», som i Tyskland gjort så stor lycka.

Till våra resp. Prenumeranter.

Då vi hafva för afsigt att med nästa nummer utsända vår ***musikpremie:*** *Albumblad, melodiösa pianostycken af Adrian Dahl och erhållandet af detta i utlandet tryckta musikhäfte möjligen fördröjes, anhålles om benäget öfverseende om utgifvandet af nästföljande nummer kommer att försenas.*

OBS.! *Nämda musikpremie blifver* ***endast*** *tillgänglig för Svensk Musiktidnings helårs-prenumeranter och kan ej erhållas utan prenumeration å tidningen.*

Redaktionen.

Från Upsala.

Från Upsala — till Gefle. I den lifliga sjöstaden gafs den 8 Maj en stor konsert af stadens musiksällskap »Concordia», hvars musikaliska prestationer denna gång ganska väl motiverade dess namn. Det händer ej alltid, sade mig en Gefle-it, men hvad vet jag? Slägten är ju värst. »Elverskud» stod på programmet som N:o 1. Gades poesirikt pittoreska tonlek gafs ganska omsorgsfullt, manskören klang visserligen litet blygsamt för bortskämda Upsala-öron, men sannerligen vår stads filharmoniska sällskap kan prestera så vältonande damkörer, friska och sonora. En särdeles klangfull, hög och skär sopran sjöng elfjungfruns lilla parti — hennes solo med elfvornas kör var tjusande en detalj —; äfven alten hade goda röstmedel, så ock »Hanna» i »Våren», Haydns muntra gamla idyll, som bildade programmets andra afdelning. En angenäm, ehuru svag stämma egde »Elverskuds» »Herr Olof», som dessutom sjöng rätt musikaliskt. Dirigenten skötte sin sak med en påpasslighet, som ej alltid märkts hos hrr kolleger på k. operan, der ock följden blifvit understundom ansenlig — discordia.

Retur till Upsala, der samma dag studentkonsert hade hållits. Man har talat om en studentsångarfärd till Amerika. Under studentsångens nuvarande ledning ser det ut som om man år från år hölle på att förbinda en sångarfärd till Tyskland och Österrike för att glädja dess innebyggare med artigt valda tyska sånger till tyska ord af tyska kompomister. Detta tyskeri tilltar betänkligt, så mycket mer som man derigenom delvis kastar glömskans slöja öfver vår egen rika qvartettliteratur, af hvilken de flesta kompositioner som kompositioner betraktade ega bra långt större värde än dessa tyska bravurnummer, som väl äro tacksamma för rösterna att briljera med, men hvilkas meritlista dermed är slut. Af dessa tvifvelaktigt värdefulla musikalster framfördes på denna konsert Perfalls oformligt långa Lied, Abts sentimentala Vineta, Kreutzers mer konstiga än kostnärliga »Die Harfen brausen» med dess förtviflade konsertrullad upp till höga *h* för de stackars tenorerna och sina grumliga basar, samt ännu en sång till tyska ord, hvilka dock lämpligen bort kunna försvenskas, så mycket mer som musiken är charmant och stycket (Pacii »Warnung vor dem Wasser») tyckes arta sig att bli ett populärt repertoarstycke. Denna sångs utförande väckte stor uppståndelse i en af stadens tidningar. Man tvistade för och emot hardt när i oändlighet. Om ock utförandet ej kunde af allmänna sångföreningen presteras så fulländadt som elitecorpsen O. D., var det dock i sin helhet rätt aktningsvärdt och väckte starkt bifall. Hvad programmet i öfrigt ankommer, tillåta vi oss ställa en liten uppmaning till direktör Hedenblad att icke förgäta studentsångens s. k. stamnummer, dem mången vid denna konsert — särskildt främlingar och resande — önskat få höra och hvilka sånger gerna höras om år efter år, vi mena de gamla numro 1, numro 6 och numro 12, resp. Hör oss Svea, Olav Trygveson och Brudeferden. Dessa sånger ha så växt samman med begreppet studentkonsert, att man icke utan saknad undvarar någon af dem, så mycket mer då nu alla tre. Vi förstå nog hr H:s goda afsigt att bjuda på nya och varierande program, men då det nya ofta nog ej har någon annan förtjenst än att vara nytt, bör en aldrig så liberal och nyhetsvänlig anförare, som är musikalisk, icke frukta att vända åter till det beprófvade gamla, särdeles då detta är af den beskaffenhet att det är evigt ungt.

Redan för ett par år sedan annonserades den då hållna vårkonserten å Carolinasalen som den sista i raden af de många der gifvits. Undertecknad påminner sig också i dessa spalter på enahanda sätt blifvit förledd att löpa med limstången. Der har sedan konserterats i flera år sedan dess, tyvärr också förra året, hvars konsert ingalunda skulle »krönt ändan», om den varit den sista. Detta kan deremot med fullt fog sägas om årets, den »oåterkalleligt sista», ty i år gick det mycket bra, ja till och med bättre än man kunde vänta.

Mendelssohns »Elias» utgjorde som bekant programmet till denna sista konsert. Angående det vackra oratoriet i och för sig sjelft, kunna vi för korthetens skull hänvisa till 1883 års årgång af denna tidning, som då underkastade arbetet ett par analyser med anledning af att Stockholms Musikförening då uppförde detsamma. Jag inskränker mig derföre till att orda något om hur »Elias» denna gång sjöngs i Upsala.

Det är redan sagdt att det hela gick särdeles tillfredsställande. Orkestern lemnade denna gång ej så mycket öfrigt att önska som annars, t. o. m. blåskören var rätt exakt och kören — d. v. s. filharmoniska sällskapet m. fl. — genomförde sin uppgift med rätt god intonation, nyansering och frisk fart.

Elias' parti hade denna gång uppdragits åt en ung sångare, hr Lejdström, som redan en gång förut — på en konsert — låtit Upsalapubliken höra sin sympatiska stämma. Man iakttog nu med nöje att det snäfva sångsätt, hvaraf hr L. vid den tiden betjenade sig, var utbytt mot ett nytt, frankt och öppet, som visade sig ojemförligt mer praktiskt. Röstens utbildning torde dock ej ännu vara fullt afslutad — höjdregistrets pressade spänning och några magra låga toner utvisade detta — men i öfrigt klang stämman med så väl styrka som behag. Utan att ega företrädarens, hr Salomon Smiths, kraftiga brösttoner förstod hr L. dock genom arten af sitt föredrag inlägga ej blott den rätta andan i sin sång, utan också verklig konstnärlig oratoriistil efter konstens alla regler. Som glanspunkten i så väl partiet som dess utförande må särskildt nämnas den storartade patetiska

arian: »Det vare nog, så tag o Gud min anda!»

Eget nog inträffar det ofta här i Sverige att sångerskor, som på teatern uppträda som näpne ungersvenner eller klippska subretter, framför andra producera sig i allvarlig oratoriistil. Så t. ex. med fruarna Charlotte och Mina Strandberg, frk. Anna Karlsohn och — främst af dem alla — fru Dina Edling. Denna omtyckta tolkarinna af en Susannas, en Adinas, en Zephyrines skälmska partier besitter äfven diametralt motsatta egenskaper än dem som erfordras för hennes teaterpartier. Ett så fullödigt, säkert, uttrycksrikt och energiskt föredrag som fru Edlings af den stora sopranarian i »Elias» skulle hedra en långt mer utropad oratoriisångerska. Stämmans dunkla sonora klang och ansenliga vidd passar utmärkt väl för detta slags sång; äfven känsla och värme finnas, ehuru kanske icke ännu i så rikt mått som man kunde önska. Men det kan ju komma med tiden, fru E. är ju ännu ganska ung.

Frök. Laura Walin och en värderad »musikälskarinna» understödde fru E. förträffligt, särdeles i den undersköna englaterzetten, och den förra inlade derjemte i sitt lilla arioso »Ve dem!» så mycket poetiskt uttryck, att verkan deraf jemte den milda mjuka altstämman blef något i hög grad tilltalande.

Ej fullt au niveau med de öfrige framstod hr Dankwardt, som innehade tenorstämman. Organet eger betydande kraft och äfven välljud, men sångsättet är ännu — om ej primitivt — så likväl föga ändamålsenligt för dess skötsel. En viss dramatisk aplomb i hr D:s föredrag försvagades genom ett öfverdrifvet bindande af tonerna med fula mellanljud, ett delvis rått ansättande af de höga tonerna samt ett uttal, som ehuru tydligt dock ej var synnerligt vackert. I sceniskt uppträdande torde hr D. kunna göra efekt, särdeles med nytt sångsätt och ren svenska.

Och dermed skulle då oratoriikonserterna i Carolina Rediviva vara för alltid afslutade. Direktör Hedenblad, som ju i allmänhet ej är afvogt stämd mot nyheter, tyska isynnerhet, kunde då inviga de nya konserterna i universitetet med en ny æra för oratoriissång, d. v. s. lemna fjerdingen med sina årstider, Paulus och Elias och Josua och Messias för att introducera något nytt af det myckna i oratoriiväg, som hos oss är okändt, en lista med namn allt ifrån Bach, Haydn och Händel ner till Berlioz, Brahms, Gounod m. fl. Qui vivra verra!

Aucun.

Mängden älskar visserligen det sköna, smakfulla, men mottager det likväl helst blandadt med någonting abderitiskt. — Tonsättningar, som ega en smula allvar, mycket skämt, men en god dosis galenskap, skola städse hos allmänheten finna största bifallet. BÜHRLEN.

Musikpressen.

På Abr. Lundquists förlag har utkommit af:

Felix Dreyschock »Barcarolle» (op. 5) à 1,50 kr. samt »Polka», 1 kr.;

Ludvig Andrée: »Vorwärts-Voran!» Bicyclegalopp för piano solo, 75 öre, och à 4 mains, 1 kr.;

Victor Holtz: »Första Maj», polka för piano, 75 öre;

E. Waldteufel: »Retour de champs», polka för piano, 75 öre.

Från in- och utlandet.

På Stora Teatern hafva scenrepetitionerna å Nesslers »Trumpetaren från Säkkingen» tagit sin början, hvadan alltså denna opera synes blifva färdig att gå öfver scenen ännu i denna termin.

— Fröken Grabow lär ej vidare komma att uppträda under detta spelår.

Filharmoniska sällskapet i Stockholm hade den 17 dennes sin årssammankomst, hvarvid förekom val af styrelse och revisorer. Till ledamöter af styrelsen valdes: hofintendenten A. Nyström (ordförande), kassören A. Jahnke (vice ordförande), vice häradshöfdingen K. Silfverstolpe (sekreterare), löjtnanten A. Ellsén (skattmästare) samt fruarna Charlotte Asplund och Calla Curman, hvarjemte hr Andreas Hallén fortfarande fungerar som sällskapets artistiske ledare. Till suppleanter utsågos fröken Cecilia Lindroth och vice häradshöfdingen friherre E. von Otter. Till revisorer valdes grosshandlaren Fredr. Schram och bankkamreraren A. Larsson med bergsingeniören V. Gröndahl som suppleant.

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande har nu i tryck utsändt sin första publikation. Det vackert utstyrda häftet innehåller tio qvartetter och körer af Körling, Hertzman, Enderberg och Kjellstrand. Första andra och tredje priset erhöllo de tre förstnämda, i den ordning de här uppräknas, dir. Kellstrands »Slåttervisa» blef inköpt på nämdens förslag. Detta sällskaps gagnande verksamhet har sålunda redan visat sig bära god frukt.

Direktör Ludvig Josephson hade d. 23 Maj å Nya Teatern en uppvisning med de mest försigkomna eleverna vid den af honom bildade teaterelevskolan. Utom mindre teaterpjeser och deklamation förekommo äfven sångnummer, i hvilka man fick göra bekantskap med ett par ganska vackra och för scenen lämpliga sopranröster. Såsom sånglärare vid denna skola fungerar direktör Lejdström.

Svenska National-damkören, bestående af 12 unga fruntimmer, klädda i olika landskapsdrägter, gaf d. 23 Maj under herr Julius Wiberghs ledning en talrikt besökt konsert å hotel W6' stora sal.

Vårkonserten i Upsala egde rum den 27 Maj, hvarvid Mendelssohns »Elias» utfördes med biträde af fru Edling samt hrr Lejdström och Dankwardt.

Gefle den 12 Maj 1886.

Musiksällskapet Concordias vårkonsert å Gefle teater den 8 Maj upptog Gades »Elverskud» samt första afdelningen »Våren» ur Haydn's Årstiderna. Elverskud har förut gifvits af Concordia, men då endast med pianoaccompagnement; denna gång utfördes accompagnem. utaf orkester, hvilket höjer kompositionen ofantligt mycket. — Så väl Elverskud som Årstiderna utfördes högst förtjenstfullt af både solister, kör och orkester, och länder hela sällskapet till stor heder. Musiks. Concordia är nog lyckligt att bland sina medlemmar ega utmärkta solokrafter i sångväg. — Solopartierna utfördes denna gång af doktorinnan Andrée Sehlberg, doktorinnan Anna Kempff, häradshöfdingen E. Johansson och doktor Rob. Sandberg. Någon nämnvärd uppmuntran från publikens sida, vare sig genom talrika besök eller för prestationerna i allmänhet, röner sällskapet ej; men Gefle är ej ansedt för något musikaliskt samhälle.

Att vid en konsert gifva sin belåtenhet tillkänna med en uppmuntrande applåd »det går ej an» — det anses för »opassande» då amatörer och amatriser uppträda. Som en illustration till detta mitt uttalande må omnämnas, att vid Gefle Idrottsförenings soiré å teatern tillkännagafs i den upplästa prologen att en »svag» förhoppning om applåder hystes; inviten hörsammades genast af starka sådana, och man må nu säga hvad man vill, men säkert är att ett uppmuntrande och rättvist bifall inverkar på de uppträdande lifvande och gifver det hela en mera glad stämning.

Huruvida Concordia kommer att fortsätta med sina ordinarie repetitioner under nästa vinter torde vara ovisst, dels derför att omkostnaderna ställa sig allt för höga gent emot den ringa uppmuntran från allmänhetens sida vid sällsk. konserter, dels torde en termins hvila ej skada; att upplösa sällskapet är ej ifrågasatt.

Efter Concordias sista konsert samlades ledamöter med flere till en festlig kollation å Centralhotellet. Under supén föreslog sällsk:s ordförande, doktor Sandberg, i hjertliga och vältaliga ordalag en tacksamhetsskål för sällskapets nitiske och flerårige ledare, direktör Björkgren, samt en välönskan för sällskapets fortvaro. En qvinlig medlem af sällsk. hade författat och uppläste verser rörande sällskapets verksamhet — och mottogos dessa med stormande jubel för deras qvicka och träffande innehåll.

Agnes Janzon, som nu vistas i London, har med stor framgång sjungit på en konsert i Royal Albert Hall och lofordats af tidningarna för sin goda röst och metod.

Kristina Nilsson har under Maj månad uppträdt på konserter i London under stort bifall så väl af publik som kritik. Hennes honorar har varit 4,500 kr. för hvarje gång.

Conrad Behrens har af bestyrelsen för festspelen i Bayreuth, enligt en holländsk tidning, fått det hedrande anbudet att vid representationerna instundande Juli, i stället för den kände Wagnersångaren vid Wiens hofopera Scaria, som ännu ej blifvit återställd från sin svåra sjukdom, öfvertaga dennes partier, konung Marke i »Tristan och Isolde» och Gurnemanz i »Parsifal». — Dessa föreställningar skola ega rum från den 23 Juli till den 20 Augusti. De börja kl. 4 på e. m. och sluta kl. 10 på aftonen. Söndagar och Torsdagar skall regelbundet uppföras »Tristan och Isolde», Måndagar och Fredagar »Parsifal.»

Wilhelm Tell, Rossinis sista verk för scenen, skrefs redan 1829, nära 40 år före maestrons död. På vår operascen blef det första gången gifvet, i öfversättning af C. W. A. Strandberg, den 4 Juni 1856 och gafs för hundrade gången d. 25 April 1877. Operan har i dessa dagar upplefvat sin 150:de föreställning på denna scen, och detta jubileum ger oss anledning att här nedan uppräkna namnen på alla dem som från först till sist innehaft rolerna i denna opera:

I *titelrolen* hafva uppträdt: hrr Walin, Sandström, Beck, Behrens, Lammers, Betz, Simonsén och Lundqvist;

i *Arnolds* rol: hrr Ander, O. Strandberg, Richard, Stenhammar, Ambrosi, Arnoldson, Warmuth, Wachtel och Sellman;

i *Melchtals* rol: hrr Uddman, Sandström, Håkansson, Janzon, Nygren;

i *Walter Fürsts* rol: hrr Willman, Lundvik, Strömberg och Sellergren;

i *Gesslers* rol: hrr Haglund, Walin, Weiss, Håkansson, Janzon, Lange och Grevillius;

i *Rudolfs* rol: hrr Dahlgren, Lundbergh, Lundqvist och Ohlsson;

i *Ruodis* rol: hrr Stenhammar, Dahlgren, Henriksson, Bröderman, Lundmark och Bratbost;

i *Jemmys* rol: fruarna C. och W. Strandberg och fröken Karlsohn;

i *Leutholds* rol: hrr Lundbergh, Arlberg, Sandstedt, Sevôn, Forstén och Grafström;

i *Mathildas* rol: fruarna Michaeli, Stenhammar, fröknarna Röske, Lundevall, Gallowsén, Lehman, Ek och Karlsohn;

i *Hedvigs* rol: fru C. Strandberg, fröknarna Fundin, Lublin, Saxenberg, Lagermark, Janzon och Wellander.

I tredje aktens Pas de trois, hvilken jemte öfriga danser är komponerad af Anders Selinder, hafva dansat hrr Théodore och Sjöblom, fruarna Sundberg, Törner, Lund, fröknarna Paulson, Arrenius m. fl.

Paris. Opéra Comique har återupptagit Ambr. Thomas »Songe d'une nuit d'été», hvars musik fortfarande gerna höres; detta gäller ock de nya tillkomponerade numren, särskildt en trio i tredje akten. Hufvudrolerna utföras på ett förträffligt sätt af hrr Taskin (Fallstaff) och Maurel (Shakespeare) samt M:lle Isaac (Elisabeth).

Den gamle Thomas (född 1811) håller för närvarande på med komponerande af en ny opera »Circe» till text af Jules Barbier. Handlingen tilldrager sig i Spanien vid början af århundradet under fransmännens infall i detta land.

— M:me Anna Judic, som i Oktober anträdde en konstresa till Amerika, har nu återkommit till Paris. Hon lär visserligen vara belåten med att ha sett Amerika, men lär också vara besluten att aldrig återvända dit. Hon har der uppträdt 210 gånger och hennes pekuniära vinst af resan belöper sig till 330,000 frcs, ehuru hennes impresario, Maurice Grau, ej velat gifva henne mer än det betingade minimum 50,000 frcs i månaden. Alla resekostnader hafva ersatts af denne.

— Anton Rubinstein har till tack för det entusiastiska mottagande han rönt under sista konsertbesöket i Paris skänkt 2,000 frcs till Th. Ritters enka och barn och samma summa till »Association des artistes musicales», Institut Pasteur, Orphelinat du l'Abbé Roussel samt till en onämd konstnär.

London. Säsongen här är nu i full gång. Den 25 Maj begynte i Coventgarden-teatern under signor Lagos ledning en italiensk operasäsong, för hvilken äro engangerade damerna Albani, Cepeda, Scalchi, Duvivier (från St. Operan i Paris), Calvé, Julia Valda och Donadio samt hrr Gayarre, Runcio, Marini, Frapolli, Maurel, Ughetti, Monti, Pandolfini m. fl. Underhandlingarna med Adelina Patti afbrötos då divan fordrade 500 pd. sterl. för aftonen. Den 31 Maj skulle Carl Rosa öppna en engelsk operasäsong på Drury Lane-teatern. En nyhet för denna blifver en af Mackenzie komponerad opera »Guillaume the Troubadour» med text af Franz Hüffer.

— Adelina Pattis bröllop med sångaren Nicolini skall firas med mycken ståt den 10 Juni på hennes slott Craig-y-Nos. 150 personer lära vara bjudna till högtiden och 30 gäster komma att inrymmas på sjelfva slottet.

Brüssel. Monnai-teatern har erhållit en ny af stadsstyrelsen vald direktion. Understödet har höjts från 100,000 till 115,000 frcs hvaremot direktörerna förbinda sig att betala orkestern dess hittills varande underhåll och lemna fribiljetter till högst 15,000 frcs, hvilka biljetter skola utdelas bland eleverna i aftonskolorna för fullvuxna.

Wien. I Bösendorfers salong har nyligen varit utställdt en från denna pianofabrik utgången flygel med ny inrättning för strängarnes stämning. Skrufstocken af trä är här afskaffad. Strängens främre ända slutar i en excenterklämmare som är förbunden med en skrufmutter. Strängarnes uppvindning kring skrufven blir sålunda öfverflödig och deras stämning sker både säkrare och lättare efter denna metod.

Berlin. På Krolls teater började operasäsongen d. 4 Maj med »Troubaduren», hvari hjeltetenoren Leo Gritzinger från Wien väckte stort bifall. Den 10 Maj började fru Marcella Sembrich sitt gästspel på denna scen som Lucie och hänförde publiken med sin härliga sång och lysande koloratur. Samma triumf skördade hon sedan i »Traviata».

— Man har nu ej blott en Patti, utan äfven en Pattini. Raffaela Pattini är namnet på en ung italiensk sångerska, som med mycken framgång låtit höra sig under vintern i Berlin. Hon är nu engagerad vid kgl. operan efter utförandet af sin andra rol derstädes, Gildas i »Rigoletto», hvarvid hon så väl genom utseende som sång och spel vann publikens stora gunst.

Petersburg. Direktören för konservatoriet i Moskva, Sergei Tanéeff, uppträdde här å sista symfonikonserten med en intressant novitet af Tschaikowski, Fantasie (op. 56) för piano och orkester. Tschaikowski har efter uppförandet af hans opera »Eugeny Onegin» kommit i mode här i Petersburg.

— Johan Strauss elektriserar fortfarande petersburgarne. De af honom till förmån för »röda korset» dirigerade konserterna besökas dagligen ända till trängsel.

Dödsfall.

Bordèse, Luigi, komponist och sånglärare, f. 1815 i Neapel, † d. 17 Mars i Paris. B. har komponerat operor, messor, romanser etc., men är mest bekant genom sina sångskolor, solfeggier etc.

Bürde-Ney, Jenny, utmärkt dramatisk sångerska, f. 1826 i Graz, † d. 17 Maj i Dresden. Hon har tillhört hofoperans scen i Wien och Dresden, gifte sig 1855 med skådespelaren Bürde och drog sig ett par år derefter från scenen. Dessförinnan gästade hon i London, Berlin, Hannover o. flerst., äfven i Göteborg vid dir. Gaudelius' operasällskap å Nya teatern.

Caron, Camille, komponist, f. 1825 i Rouen, † d. 11 Mars derst. C. har skrifvit ett par mindre operor och talrika solo- och körsånger, samt pianostycken.

Huber, Josef, komponist, f. 1837 i Sigmaringen, † i Stuttgart d. 23 April. H. studerade i Berlin och Weimar samt har lefvat som konsertmästare i Löwenberg (Schlesien), Leipzig och i Stuttgart sedan 1865. Han har komponerat sångdramerna »Die Rose von Libanon» och »Irene», instrumental- och sångsaker. H. hade

sina egenheter som musiker; så begagnade han ej tonart-företeckning utan skref skenbarligen alltid i C-dur eller A-moll.

Jacquard, Leon Jean, framstående violoncellist, professor vid konservatoriet i Paris sedan 1877, f. 1823 och † derstädes d. 27 Mars.

Jacobson, Philip, pianist och musiklärare, f. 1830 i Finland, † d. 22 Maj i Throndhjem, der han 1866 anställdes som instruktör för derv. musikförening. J. var dessförinnan bosatt i Stockholm.

Stiehl, Heinrich, musikdirektör och organist i Reval, berömd orgelvirtuos och komponist af salongsmusik, f. 1829 i Lüneburg, † i Reval i början af Maj månad.

Truhn, Hieronymus, komponist af sånger och manskörer, musikdirektör och kritiker, f. 1811 i Elbing, † d. 30 April i Berlin, der han oafbrutet vistats sedan 1858.

Wolf, Max, komponist, f. 1840 i Mähren, † i Wien d. 23 Mars. Wolfs operetter ha i Wien, der han haft sin bostad, egt mycken framgång. Bland dessa må nämnas »Die Porträtdame», »Die Cæsarine», »Der Pilger», »Rafaela», »Die blaue Dame».

Breflåda.

En elev! Att icke prof. O. D. Winge nämnes i N:o 1 denna årgång bland de uppräknade konservatoriilärarne är ej redaktionens skuld. Artikelns författare, B., får bära ansvaret härför. De uppräknade namnen äro emellertid mera bekanta än prof. Winges, hvilkens verksamhet inom akademien, om än förtjenstfull, dock ej gjorde honom mera bemärkt.

Rättelse:

I förra numret sid. 74, noten på tredje spalten, uppkom genom omredigering en stilistisk felaktighet. Rad. 2 nedfr. står: *detsamma äro* — läs: *konservatoriet är.*

Ur en svensk tonsättares lif,

En minnesteckning

öfver

Jakob Axel Josephson,

af

N. P. Ödman.

Med talrika utdrag ur Josephsons dagböcker.

Senare häftet. Pris 2 Kr. 50 öre.

Om det första häftet af denna särdeles intressanta minnesteckning säger en anmälare i St. Dagblad: »Man får genom denna bok den klaraste bild af Josephsons inre lif. Utgifvaren har förstått att med lätt hand utvälja det bästa och sammanbinda det till en verkligt skön minneskrans.»

Obs.! Nedsatt pris Obs.!

SVENSK MUSIKTIDNING

1884 och **1885** säljes vid direkt reqvisition hos Expeditionen

(Klara Vestra Kyrkogata 19)

till **5 kronor** kontant pr årgång. Båda årgångarne tillsammans **kosta 9 kronor.**

Årg. 1884 innehåller porträtter af *Agathe Backer-Gröndahl, Fröberg, Hallén., Hallström, Hebbe, Holmboe-Schenström, Höijer, Kraus, Otto, Pacius, Rubinstein, Saloman, Sjögren, Tua* samt åtföljes af premien *7 Melodiska Tonstycken* af C. W. Rendahl.

Årg. 1885 innehåller porträtter af *J. S. Bach, Björkstén, Cherubini, d'Albert, frk. Ek, Hartmann, Hiller, Händel, Norman, Pachmann, Willman, Eug. Ysaye* och har till musikpremie *»Skuggor och dagrar»*, 5 pianostycken af Rich. Andersson.

Svensk Musiktidning 1886

utgifves efter samma plan som förut, försedd med **porträtter, notillustrationer** och **musikpremie** af **värdefull, lätt utförbar** pianomusik. Pris **6 kr.** för hel årgång (20 nummer), **30 öre** pr lösnummer. Premien tillfaller blott helårsprenumeranter. Prenumeration sker i Stockholm å tidningens **expedition**: Klara Vestra kyrkogata 19, **hvarifrån den hemsändes,** hos **Al. d'Aubigné, Gust. Adolfs torg 8** samt hos hrr musik- och bokhandlare eller å de större tidningskontoren; för landsorten **hälst** å **posten** eller i bokhandeln. Annonspriset är **10 öre** petitraden; betydlig rabatt lemnas för stående annons i flere nummer.

Frans J. Huss.
Redaktör och utgifvare.

Alex. d'Aubignés
Musik- & Pappershandel
8 Gustaf Adolfs Torg 8
(f. d. Huss & Beers Musikhandel).

Svensk Läkaremarsch

sångqvartett,

ord af **Ernst Swartz,**

musik af **John Ax. Huss.**

Pris 50 öre.

Reqvireras i fast räkn. hos Svensk Musiktidnings Expedition,
Klara Vestra Kyrkogata 19.

Af

O. D. Winge's Harmonilära

(jemte exemplar och arbetsbok) fins till salu hos undertecknad ett mindre parti till nedsatt pris af 5 kr. pr exemplar.

Fru *S. Winge*
Klara Södra Kyrkogata N:o 11
in på gården nedra botten till venster.

SIGNE HEBBE

meddelar fortfarande undervisning i **sång** och **föredrag, dramatik** och **plastik** samt **rolers instudering** om anmälan göres Onsdagar och Lördagar mellan 11 och 12.

Sturegatan 24.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: **Sturegatan N:o 36.**

OBS.! Hrr Bokhandlare

i landsorten anmodas med första sända redovisning och liqvid (ej frimärken) för sistlidna år till *Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.*

INNEHÅLL: Hvad skola vi spela? — Ur J. A. Josephsons dagbok. — Musikaliska nöjen i Norrköping från länge svunna tider. — Adelina Pattis hem. — Från Scenen och Konsertsalen. — Till våra resp. prenumeranter. — Från Upsala. — Musikpressen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Breflåda. — Rättelse. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1886.